

Pastorační pravidla ke svátostem

*Návrh pastoračně výchovného výboru
VIII. sněmu ČČSH*

Předloha č. 6

Sněmovní centrum ČČSH
Wuchterlova 5
166 26 Praha 6
e-mail: snem@ccsh.cz

Červenec 2014

PASTORÁLNÍ PRAVIDLA KE SVÁTOSTEM

Církev koná službu svátostmi na základě poslání daného Ježíšem Kristem a v odpovědnosti vůči němu.

Bůh vynesl na světlo tajemství stvoření, naplněného v Ježíši Kristu, skrze církev, v jejímž svátostném konání můžeme k Bohu ve víře přistupovat svobodně a s důvěrou (Ef 3,9nn). Ve svátostech má církev již nyní v přítomnosti podíl na věčném životě, „kdy očekává blažené splnění naděje a příchod slávy velikého Boha a našeho Spasitele Ježíše Krista“ (1 Tt 2,13).

Církev československá husitská (dále CČSH) na základě zásady svobody svědomí ponechává rozhodnutí k účasti na svátostech na svědomí toho, kdo o svátostnou službu církev žádá (ve smyslu 1 K 11,28).

Církev dbá na řádnou přípravu, jejímž cílem je, aby svátosti byly přijímány ve víře a v souladu víry a křesťanského způsobu života. Příprava ke svátostem a obřadům (místo konání, časové rozvržení) je v kompetenci faráře. Konáním této přípravy může farář pověřit jiného duchovního či kazatele. Konkrétní obsah přípravy se uvádí níže u jednotlivých svátostí a obřadů.

Pokud duchovní shledá u přijímajícího svátosti závažné porušení zásad křesťanského života (porušení přikázání a biblických zásad) a neochotu k nápravě, je jeho povinností na toto přijímajícího upozornit, vyzvat jej k nápravě a sdělit, že mu přijímání svátosti, dokud nedojde k nápravě, nedoporučuje.

Každý jednotlivý případ musí být posuzován individuálně a citlivě s uvážením všech souvislostí osobní situace přijímajícího. Pro rozhodnutí je kompetentní farář. V případě pochybností a otázek řeší farář konkrétní případ s biskupem.

I. část: KŘEST

„Byli jsme tedy křtem spolu s ním pohřbeni ve smrt, abychom - jako Kristus byl vzkříšen z mrtvých slavnou mocí svého Otce - i my vstoupili na cestu nového života. Jestliže jsme s ním sjednoceni, protože máme účast na jeho smrti, jistě budeme mít účast i na jeho zmrtvýchvstání.“ Ř 6,4-5

„Jedno tělo a jeden Duch, k jedné naději jste byli povoláni, jeden je Pán, jedna víra, jeden křest, jeden Bůh a Otec všech, který je nade všemi, skrze všechny působí a je ve všech.“ Ef 4,4-6

1. Charakteristika svátosti křtu

Křest je svátost první duchovní obrody, která znamená včlenění do Kristova lidu, přijetí milosti Kristova kříže a vzkříšení a z toho plynoucího závazku.

Ve svátosti křtu působí Duch svatý. Křest stojí na počátku cesty osobního vztahu k Bohu, jehož působení křtěnec vidí a prožívá zejména s obcí a jejím duchovním. Proto kromě pečlivé přípravy před křtem je důležitá i následná duchovní péče o pokřtěné.

(ZV čl. 312-319)

2. Podmínky udělení svátosti

a) *Vnější podmínky*

Svátost uděluje duchovní (kněz nebo jáhen) po řádné pastorační a katechetické přípravě, ve sboru (výjimečně i mimo něj). Duchovní je oblečen do taláru se štolou (kromě výjimečných případů, o kterých následně informuje biskupa), křtí vodou za pronesení křestní formule dle Základů víry. V případě krajní nouze svátost udílí i laik.

Doporučené minimum k přípravě křtěnců (rodičů, kmotrů) představuje: Vyznání víry CČSH, Otčenáš, Desatero a učení o svátostech křtu a večeře Páně, průběh obřadu podle Agendy CČSH.

b) *Vnitřní podmínky*

Před křtem dospělého je třeba tolika setkání, aby křtěnec sám vyznal svou víru a vyjádřil touhu přijmout křest a plnit závazek z něj vyplývající, tj. život v církvi a přijetí jejího spirituálního života a věrouky.

Za nedospělého skládají slib víry rodiče a kmostr (kmoťi – minimálně osmnáctiletí). „Dospělost“ v tomto případě znamená vědomě vyznat víru a učinit křestní slib.

3. Příprava

Před křtem dítěte je třeba v rozhovoru s rodiči a kmotry vysvětlit význam křtu a připomenout jeho závazek. Kromě mimořádných případů: minimálně 3 setkání s rodiči, kmotry. Při nich budou seznámeni i s tím, že včlenění do obce zahrnuje víc než jen návštěvu bohoslužeb. Duchovní nabídne a povzbudí k účasti na dalších aktivitách obce a církve. Kromě toho pozve zúčastněné k osobním setkáním na faře či v soukromí. Obvyklá příprava ke křtu by měla trvat minimálně tři měsíce.

Už během přípravy se křtěnec, rodiče a kmotři začleňují do života obce při bohoslužbách, biblických hodinách a poznávají další aktivity církve.

Duchovní i obec pomáhají s výběrem kmotra, zejména tehdy, nemá-li křtěnec ve svém okolí podporu pro své rozhodnutí. Kmotr (kmotři) má nepochybný význam i pro dospělého křtěnce. Nejméně jeden z kmotrů má být členem ČČSH a má umět pomáhat svému křtěnci na jeho duchovní cestě, a proto je potřeba věnovat pastorační péči i kmotrům.

Nemůže-li se křtěnec z vážných důvodů účastnit pravidelných setkání obce (např. není-li v místě jeho bydliště sbor ČČSH), duchovní jej může připravovat individuálně.

Křtěnec má zakoušet a poznávat, že je „přivtělen“ k církvi a že ho podporuje celá obec, která má též účast na jeho křtu. *„My všichni jsme byli pokřtěni jedním Duchem v jedno tělo“ (1 K 12,13).*

Výjimečné (problematické) případy je nutné prohodit s biskupem.

Péče o křtěnce pokračuje i po udělení svátosti, a to nejen ze strany duchovního, kmotrů, ale od celé obce: provázejí a povzbuzují pokřtěného na jeho cestách víry. V případě pastoračních „neúspěchů“ je nutno se obrnit trpělivostí, laskavostí a modlitbou.

Duchovní věnuje přípravě křtu veškerou péči s vědomím, že křest sám se děje mocí Ducha svatého. V odpovědnosti duchovního jsou také přípravné i následné přímluvné modlitby za křtěnce, rodiče a kmotry. Modlí se i za pokřtěného, který křestnímu slibu nedostál. *„On nás zachránil ne pro spravedlivé skutky, které my jsme konali, nýbrž ze svého slitování. Zachránil nás obmytím, jímž jsme se znovu zrodili k novému životu skrze Ducha svatého“ (Tt 3,5).*

4. Způsob udělení svátosti

Při přípravě křtu dbá duchovní na to, v jakém shromáždění bude svátost udělena (dle Agendy: ve sboru, ve zvláštním shromáždění; zda půjde o dítě, dospívajícího, dospělého, společný křest, křest mimo sbor, křest v krajní nouzi).

Udělení křtu ve sboru usnadňuje plnění následné péče o křtěnce. Křest mimo sbor by měl být vysluhován jen v mimořádných případech a i zde se doporučuje účast aspoň části sborového společenství.

Zařazení křtu nemluvněte je z praktických důvodů nejvhodnější na začátku liturgie před vstupním čtením nebo na konci před závěrečným pozhánáním. U

dospělého doporučujeme křest zařadit po kázání. Pak může následovat slavnostní přijetí do obce. Se souhlasem biskupa lze udělit zároveň i svátost biřmování. V takovém případě musí křtu a následnému biřmování předcházet odpovídající příprava. V případě křtu dítěte duchovní slavnostně uvede dítě a jeho rodiče do společenství církve.

5. Vztah k ostatním svátostem.

Svátost křtu je základem křesťanského života, otevírá přístup k ostatním svátostem.

**„Amen, amen, pravím tobě, nenarodí-li se kdo z vody a z Ducha,
nemůže vejít do království Božího.“ J 3,5**

II. část: BIŘMOVÁNÍ

„Každému je dán zvláštní projev Ducha ke společnému prospěchu. Jednomu je skrze Ducha dáno slovo moudrosti, druhému slovo poznání podle téhož Ducha, někomu zase víra v témž Duchu, někomu dar uzdravování v jednom a témž Duchu, někomu působení mocných činů, dalšímu zase prorocství, jinému rozlišování duchů, někomu dar mluvit ve vytržení, jinému dar vykládat, co to znamená. To všechno působí jeden a týž Duch, který uděluje každému zvláštní dar, jak sám chce.“ 1 K 12,7-11

„Usilujte o vyšší dary!“ 1 K 12,31a

1. Charakteristika svátosti biřmování

Ve svátosti biřmování upevňuje Duch svatý křesťana na cestě víry a uděluje mu dary ke službě v církvi i ve světě. Svátostné jednání otevírá nitro člověka pro působení Ducha svatého. Biřmovanec vyznává svou víru, prosí o dary Ducha svatého a vyjadřuje slib věrnosti církvi.

Svátost biřmování potvrzuje svátostné působení v životě věřícího člověka, který bylo započato křtem, to je přijetím do obecnství Božího lidu - církve. Přijal-li biřmovanec svátost křtu jako nemluvně, je pro něho biřmování současně potvrzením křestní slibu.

(ZV čl. 320-321)

Svátost biřmování má napomáhat k utvrzení a posílení víry toho, kdo byl pokřtěn a přijal svátost pokání a svátost večeře Páně, i k hlubšímu prožívání skutečnosti vyjádřené liturgickým vyznáním "Bůh v nás a my v Bohu" a "Kristus vprostřed nás".

Obecnství církve a biskup vyprošují dary Ducha svatého pro věřícího, který byl na tento okamžik připraven živou touhou, vlastním úsilím a prostřednictvím duchovní péče a katecheze.

Dnešní (zvláště mladý) člověk, pokud projeví zájem o náboženský a duchovní život, nespokojuje se jen s přijetím věroučných informací, touží po osobním prožitku, po osobní náboženské zkušenosti, a proto hledá duchovního učitele, který by mu k tomuto zážitku ukázal cestu.

Nemá-li se stát svátost biřmování jen formální záležitostí, je nutno vést biřmovance v upřímném modlitebním procesu k poznání, že v této svátosti jde o posvěcení dosavadního života dary Ducha svatého.

Je potřeba udělat vše ze strany duchovního i ze strany biřmovanců (mládeže i dospělých), aby se svátost biřmování nestala pro biřmovance slavnostním odchodem z církve, ale přejítím na duchovní hlubinu života, kdy si člověk neustále uvědomuje Boží přítomnost a v ní žije.

2. Podmínky udělení svátosti

Předpokladem k vysluhování svátosti biřmování je předcházející přijetí svátosti křtu.

Dolní věková hranice pro udělení svátosti biřmování je zpravidla 13 let, horní hranice věku není stanovena.

Sporné otázky ohledně udělení této svátosti se doporučují konzultovat s biskupem nebo s jeho určeným zástupcem.

3. Příprava

a) *Společná příprava*

Obsahem společné přípravy je rozvíjení základních křesťanských znalostí a spirituálních projevů: modlitba, modlitba Páně, Bible, Desatero, liturgie, svátosti, dary a ovoce Ducha svatého, vyznání víry, církevní rok, CČSH, křesťanské vzory, seznámení s obřadem svátosti biřmování. Biřmovanec si ujasňuje své místo před Boží tváří a cíl svého života v lásce k Bohu a lidem. Učí se řešit své problémy a utvářet svůj život podle evangelia.

Délka přípravy je podle konkrétních podmínek. Doporučená délka je jeden rok. Je-li biřmovanec ve vzdálené diaspoře, je možno přípravu absolvovat částečně též písemnou formou.

b) *Osobní příprava*

Spočívá ve vybrání vhodného biblického textu, jeho promýšlení s aplikací na osobní život víry. Biřmovanec má možnost volby biřmovacího jména. Biřmovanec je již během přípravy zapojován do konkrétních sborových služeb.

4. Způsob udělení svátosti

Svátost biřmování udílí biskup nebo pověřený zástupce při bohoslužebném obecnství církve po kázání. Biřmovanci a jejich kmotři přistupují před biskupa stojícího před stolem Páně a) po jednom, b) stojí v řadě a biskup s příslušným duchovním a zástupcem rady starších jdou od jednoho k druhému. Každý biřmovanec je vyzván, aby řekl svůj biblický text, který si vybral a promýšlel v rámci své přípravy. Pak biskup vkládá ruce na biřmovance se slovy: „Přijmi pečeť darů Ducha svatého.“ V tom okamžiku kmotr svou pravici spočívá na rameni svého biřmovance. V případě b) se biřmovanci se svými kmotry ubírají na svá místa až po udělení svátosti poslednímu z řady.

5. Vztah k ostatním svátostem

Svátost biřmování je přijímána jedenkrát v životě a předchází jí svátost křtu, zpravidla též svátost pokání a svátost večeře Páně.

„Proto také vynaložte všechnu snahu na to, abyste ke své víře připojili ctnost, k ctnosti poznání, k poznání zdrženlivost, ke zdrženlivosti trpělivost, k trpělivosti zbožnost, ke zbožnosti bratrskou náklonnost a k bratrské náklonnosti lásku. Máte-li tyto vlastnosti a rozhojňují-li se ve vás, nezůstanete v poznání našeho Pána Ježíše Krista nečinní a bez ovoce.“ 2 P 1,5-8

III. část: POKÁNÍ

„Čiňte pokání, neboť se přiblížilo království nebeské.“ Mt 3,2

„Je dobré, když člověk potichu čeká na spásu od Hospodina.

... Ať usedne a ztichne.“ Pláč 3,26

1. Charakteristika svátosti pokání

Pokání jako čin lítosti, doznání vin, předsevzetí nápravy života a smíření s Bohem, s bližními i se sebou samým, je plně v Boží správě. Je to Bůh, kdo odpouští, vymazává hříchy a ukazuje příležitost k narovnání toho, co bylo pokřiveno. Církev (duchovní, obec) pomáhá kajícímu k odvaze hříchy rozpoznat, doznat, přijmout odpuštění a usmířit se. Svátost pokání je naplněna přijetím odpuštění a smířením. Důsledkem pokání je obnovená láska a důvěra ke Kristu, projevující se ve vztazích k lidem laskavostí a ochotou odpouštět.

(ZV čl. 333-336)

2. Podmínky udělení svátosti

Podmínkou udělení a přijetí svátosti pokání je víra, že Bůh může odpustit i to, co lidé neodpouštějí, a že jeho odpuštění obnovuje život. („*Když jsme ještě byli bezmocní, v čas, který Bůh určil, zemřel Kristus za bezbožné.*“ Ř 5,6)

3. Příprava

Příprava se liší podle toho, zda půjde o pokání obce v liturgii či pokání jednotlivce.

a) V každém případě je třeba vysvětlit smysl této svátosti, její průběh a cíl, rozlišit, co záleží na člověku (doznání a náprava) a co je dílo Boží (odpuštění a smíření), a objasnit, co je hřích a co Boží odpuštění, co může a má člověk očekávat od sebe, od Boha, od církve.

b) Při společném přijímání svátosti pokání je vždy nebezpečí, že doznání vin ve své obecnosti povede k nejistotě, co může být odpuštěno, co se dotýká osobního provinění. Je dobré ve všeobecnosti doznání dát přijímajícím čas k osobnímu zamyšlení (ztišení v liturgii).

c) Při přípravě zpovědního zrcadla se duchovní vyhne formalismu, moralizování a vyčítání. Toto není cesta Ducha sv., který kajícím pomáhá, neodrazuje je od hledání. Duchovní kajícího vede nejen k upřímnému pokání, ale i k odvaze přijmout odpuštění a dojít smíření.

d) Osobní příprava před společně přijímanou svátostí pokání zahrnuje čtení přípravných kajících modliteb či soukromého zpovědního zrcadla v předvečer

přijetí svátosti nebo s dostatečným časovým předstihem před bohoslužbou nebo zvláštním shromážděním se svátostí pokání.

e) Příprava na přijetí svátosti jednotlivce je náročnější časově i celkovým nasazením, ale ve svém dosahu nese dobré ovoce. Kajícník si musí v denním rozvrhu udělat čas na samotu a sebezpytování i čas k setkáním a rozhovorům s duchovním nebo důvěrníkem.

4. Způsob udělení svátosti

Vnější podoba pokání zahrnuje: čtení z Bible, zpovědní zrcadlo (lze konkretizovat dle situace jednotlivce, ve sboru apod.), doznání vin, vyjádření lítosti a prosbu za odpuštění, předsevzetí a slib pro nový život, rozhršení (stvrzení Boží milosti a Božího odpuštění).

Svátost pokání připravuje a vysluhuje duchovní s kněžským svěcením. Je vázán zpovědním tajemstvím. V přípravě může pomoci i kterýkoli věřící, který o této svátosti může vydat osobní svědectví a který má důvěru jak duchovního, tak kajícníka. Duchovní vedle osobní zkušenosti s Božím odpuštěním osvědčuje též laskavost, trpělivost v naslouchání a nadějeplnost. Více než morální apely a přísnost pomáhá svědectví o Boží lásce, která vždy překvapuje. Není silná církev, která nutnost pokání připomíná a ukládá, ale je silná církev, která se odvažuje odpuštění přijmout a proměnit se podle Božího zaslíbení. Duchovní pomáhá kajícníkovi odmítnout prostřednost a nerozhodnost, pomáhá zahlédnout naději nového života. Vyvaruje se analogií podle svého příkladu a neukládá pokání stereotypně. Pomáhá přemoci odpor k proměně, kterou žádá a působí Bůh. Ukazuje posilu obecenství věřících i cenu samoty a půstu, spojeného s modlitbami, a rozjímání nad Písmem. Vede k samostatnosti, k důvěře kajícníka, že s pomocí Boží dokáže přijmout rozhodnutí o novém životě a uskutečnit je. Svá předsevzetí by měl kajícník formulovat sám. Duchovní jen pomůže, aby v nich byla láska ke Kristu, odpor k přetvářce, laskavost k lidem, poslušnost přikázání, vztah k církvi, zbožnost, prosby o dary Ducha a vytrvalost v započaté cestě.

Případně uložená askeze (samota k modlitebnímu ztišení a s tím související omezení toho, na čem je člověk běžně závislý – např. televize, počítač apod.) nemá být popíráním života, ani není ve vnějškovosti, ale vydává všechno vnitřní úsilí vůle k ovládnutí těla a ducha, aby se osvobodil k lásce a službě Bohu a bližnímu (*„Řekne-li někdo, já miluji Boha, a přitom nenávidí svého bratra, je lhář. Kdo nemiluje svého bratra, kterého vidí, nemůže milovat Boha, kterého nevidí.“* 1J 4,20)

Rozhršení je vyhlášením milosti Božího odpuštění, je zřetelně pronesena a přijata s důvěrou v Boží moc. Smíření se neomezuje jen na ústní konstatování, ale je prožitkem zakoušeným v rozhovoru s duchovním a stvrzeným podáním ruky – možno i ve shromáždění. (*„Jdi a už nehřeš!“* J 8,11)

Po přijetí svátosti pokání kající plně prožívá hodnotu obecenství věřících. Duchovní je mu taktně nablízku, aby mu pomohl řešit případné těžkosti a radoval se s ním z plnění předsevzetí.

Doporučujeme častější vysluhování svátosti pokání, v rámci Liturgie se zpovědním zrcadlem a otázkovou formou nejméně 3x ročně (před velkými církevními svátky, před přelomovými daty – Nový rok atp.).

Duchovní povzbuzuje touhu věřících po přijetí svátosti pokání a objasňuje její dar i význam.

U dětí doporučujeme přijetí svátosti pokání před prvním přijímáním, dále je vhodné přijmout tuto svátost před přijetím svátosti manželství, před kněžským svěcením a zvláště vhodné je spojení se svátostí útěchy nemocných.

5. Vztah k ostatním svátostem

- před večeří Páně, manželstvím, svěcením

„Okuste a uzříte, že Hospodin je dobrý.“ Ž 34,9

IV. část: VEČEŘE PÁNĚ

"Já jsem přijal od Pána, co jsem vám také odevzdal: Pán Ježíš v tu noc, kdy byl zrazen, vzal chléb, vzdal díky, lámal jej a řekl: Toto jest mé tělo, které se za vás vydává; to číňte na mou památku. Stejně vzal po večeři i kalich a řekl: Tento kalich je nová smlouva, zpečetěná mou krví; to číňte, kdykoli budete pít, na mou památku." 1 K 11,23-25

1. Charakteristika svátosti večeře Páně

Večeře Páně je hod lásky s Ježíšem Kristem, který je reálně přítomen, aby věřící vedl a svou láskou proměňoval. Jako nás pokrm a nápoj sytí k životu časnému, tak Ježíš Kristus, který je chlebem z nebe, nás sytí duchovně k životu věčnému. "Já jsem chléb života; kdo přichází ke mně, nikdy nebude hladovět, a kdo věří ve mne, nebude nikdy žíznit" (J 6,35). Přijetí chleba a vína při svátosti večeře Páně sjednocuje s Ježíšem Kristem a tak znovu oživuje církev jako tělo Kristovo. Zároveň otevírá přístup Boží lásce do našich srdcí a přináší vnitřní sílu a radost do každodenního života.

(ZV čl. 322-332)

2. Podmínky udělení svátosti

a) Podmínky pro přijímajícího

- 1/ Víra v Krista a křest v křesťanské církvi,
- 2/ Duchovní péče a katecheze před prvním přijímáním večeře Páně u dětí i dospělých,
- 3/ Kajicnost zahrnující zpytování svědomí, doznání hříchů, lítost nad nimi a smíření s Bohem i bližními,
- 4/ Touha po novém životě v Kristu.

b) Podmínky pro vysluhujícího

- 1/ Kněžské svěcení,
- 2/ Dodržování liturgických zásad a řádu: doznání hříchů, modlitba a čtení Písma, obětování, zpřítomnění, sjednocení.

3. Příprava

a) Příprava duchovního a věřících

- 1/ Vědomí, že jediným pravým Hostitelem je Ježíš Kristus, předpokládá pokorné a upřímné modlitební ztišení duchovního a společenství církve.
- 2/ Součástí přípravy je prohlubování vědomí, že večeře Páně duchovně prospívá těm, kdo otevírají své srdce i nitro Ježíši Kristu jako svému Pánu, neustále

potřebují Boží odpuštění a sami také odpouštějí svým bližním. K večeři Páně přistupuje nehodně ten, kdo nelituje svých hříchů, nechce se nechat Kristem proměnit a vést a není ochoten odpustit druhým.

3/ Rozhodnutí, jak často přijímat svátost večeře Páně, je otázkou svobody svědomí a vnitřní připravenosti člověka k této svátosti.

4/ Péče věnovaná liturgickým předmětům ať je v souladu se závažností večeře Páně. Za jejich stav odpovídá především duchovní. Jejich vhodnost a stav je součástí dohledu prováděného biskupem v rámci péče o bohoslužbu církve.

b) Příprava dětí

Příprava dětí k prvnímu přijetí svátosti večeře Páně předpokládá duchovní péči a katechezi (prvouka a vybrané části dějepavy ze Starého i Nového zákona související s pochopením této svátosti přiměřeně věku dítěte). Tato příprava je naplňováním křestní slibu a vede k pokání, jehož součástí má být zpovědní zrcadlo. Nedoporučuje se vysluhovat svátost večeře Páně dětem bez řádné přípravy.

4. Způsob vysluhování večeře Páně

Večeře Páně se vysluhuje věřícím pod obojí způsobou. Věřící by měl mít možnost přijímat svátost večeře Páně při každých bohoslužbách. Nejběžnějším způsobem je vysluhování večeře Páně při bohoslužbě, kdy duchovní namáčí chléb (hostii) ve víně a podává jej věřícím se slovy: „Bůh s tebou v Kristu, bratře (sestro)“ nebo „Pán Ježíš Kristus je s tebou, bratře (sestro).“ Při příležitostných shromážděních je možno vysluhovat svátost večeře Páně vzájemným vysluhováním věřících na základě obecného kněžství za vedení duchovní(-ho) s kněžským svěcením, místo hostie používat běžný chléb a přijímat formou z kalicha. Za mimořádných okolností je možné místo vína použít produkty z vinné révy bez obsahu alkoholu.

Mimo Liturgii: platí požadavky z oddílu 2. Doporučuje se sloužit večeři Páně u prostého stolu se všemi náležitostmi stolu Páně (svíce, květina) a v taláru se štolou.

5. Vztah k ostatním svátostem

Časově svátosti večeře Páně předchází křest a pokání. S ostatními svátostmi může být úzce spjata (zejména svátost útěchy nemocných).

"V tom se ukázala Boží láska k nám, že Bůh poslal na svět svého jediného Syna, abychom skrze něho měli život." 1 J 4,9

V. část: MANŽELSTVÍ

„Proto opustí muž otce i matku a připojí se k své manželce, a budou ti dva jedno tělo. Je to velké tajemství, které vztahují na Krista a na církvev. A tak i každý z vás bez výjimky ať miluje svou ženu jako sebe sama a žena ať má před mužem úctu.“ Ef 5,31-33

1. Charakteristika svátosti manželství

Ve svátosti manželství se jeden muž a jedna žena přijímají jako dar a pomoc od Boha, odevzdávají své manželství Bohu a dobrovolně se před Bohem a před lidmi zavazují, že setrvají v tomto manželství až do smrti jednoho z partnerů. Bůh jejich manželství posvěcuje, dává jim sílu ke snášení dobrého i zlého a uděluje své požehnání. Svátost si udělují snoubenci vzájemně.

(ZV čl. 337-338)

2. Podmínky udělení svátosti

Svátost manželství si udělují muž a žena za asistence duchovního a dvou plnoletých svědků po předložení buď oddacího listu nebo osvědčení k uzavření církevního sňatku. Svátost manželství nemůže být vysluhována homosexuálnímu páru.

Podmínkou k udělení svátosti manželství je křest a zpravidla členství v CČSH alespoň jednoho ze snoubenců. V případě rozvedených se nevyžaduje dispens, ale svátost pokání.

Před novým sňatkem rozvedeného duchovního je nutná zvláštní pastorační péče, kterou koná biskup.

3. Příprava

Vzhledem k tomu, že dodržet slib věrnosti po celý život není snadné, je velmi důležitá pastorační péče před přijetím svátosti manželství i po přijetí této svátosti, zejména vedení obou partnerů k podřízení jejich postojů Boží autoritě. Předchozí individuální příprava by měla obsahovat rozhovory o Bohu, Ježíši Kristu, Duchu svatém, o církvi, svátostech, Desateru, modlitbě Páně a současně o výchově dětí, o životních hodnotách, o duchovní zralosti. Podrobně je třeba správně vyložit obřad svátosti manželství a objasnit jeho smysl.

4. Způsob udělení

Svátostný obřad konaný podle Agendy CČSH obsahuje slovo ustanovení manželství podle Písem (Mk 10,6-9), modlitby, zvěstování, vzájemné sliby, pití

z kalicha a požehnání. Posílením manželského vztahu jsou i obřady s obnovením manželských slibů.

Právním aktem je prohlášení o právoplatnosti sňatku, které je spojeno s dalšími nezbytnými úředními náležitostmi.

5. Vztah k ostatním svátostem

Obvykle se koná svátost manželství v samostatném shromáždění mimo Liturgii. Je-li konána během Liturgie Farského, zařazujeme ji po kázání. Součástí svatebního obřadu věřících snoubenců v rámci Liturgie je společná večeře Páně.

Doporučuje se, aby uzavření manželství předcházela vždy svátost pokání, nejen v případě rozvedených.

**„Manželství ať mají všichni v úctě a manželé ať jsou si věrni,
neboť neřestné a nevěrné bude soudit Bůh.“ Žd 13,4**

VI. část: SVÁTOST ÚTĚCHY NEMOCNÝCH

„Apoštolové potírali olejem mnoho nemocných a uzdravovali je.“ Mk 6,13b

„Je někdo z vás nemocen? Ať zavolá starší církve, ti ať se nad ním modlí a potírají ho olejem ve jménu Páně. Modlitba víry zachrání nemocného, Pán jej pozdvihne, a dopustil-li se hříchů, bude mu odpuštěno. Vyznávejte hříchy jeden druhému a modlete se jeden za druhého, abyste byli uzdraveni. Velkou moc má vroucí modlitba spravedlivého.“ Jk 5,14-16

1. Charakteristika svátosti útěchy nemocných

Svátost útěchy nemocných, přijímaná ve víře, posiluje nemocného duchovně i tělesně. Je určena nejen umírajícím, ale i vážně nebo dlouhodobě nemocným, těm, kdo se chystají na operaci apod. Proto je třeba věnovat této svátosti větší pozornost a povzbuzovat členy církve, aby ji častěji požadovali a přijímali i opakovaně, neboť má i uzdravující účinky.

Nemocný je Duchem svatým posilován skrze Boží slovo a modlitby a utvrzován ve víře ve všemocného Boha.

(ZV čl. 339-341)

2. Podmínky udělení

Podmínkou přijetí této svátosti je víra a touha nemocného či psychicky vyčerpaného člověka. Předpokladem je křest. U nepokřtěných nejde o svátost, ale o modlitbu za nemocného dle Písma (Jk 5,14-16).

Překážkou není ani věk ani skutečnost zastřeného vědomí či bezvědomí.

3. Příprava

Svátost by měla být vyvrcholením pravidelné duchovní péče o nemocného. V krajním případě je možné ji vykonat kdykoliv.

4. Způsob udělení svátosti

Svátost útěchy nemocných vysluhuje kněz nebo jáhen. V případě, že součástí je svátost pokání a svátost večeře Páně, koná ji duchovní s kněžským svěcením.

Svátost se může konat kdekoliv - ve sboru, doma v soukromí, v nemocnici, ústavu apod.

Obecenství víry posiluje i účast věřících členů rodiny nebo sboru, kteří mohou být přítomni při udělení svátosti. Osobní zpověď nemocného je však pouze s duchovním.

Ke svátosti útěchy nemocných patří čtení z Písma, modlitby a znamenání nemocného křížem, které je spojeno s dotykem.

5. Vztah k ostatním svátostem

K této svátosti se může připojit svátost pokání a svátost večeře Páně.

**„Hospodin ti odpouští všechny nepravosti,
ze všech nemocí tě uzdravuje, vykupuje ze zkázy tvůj život,
věncí tě svým milosrdenstvím a slitováním.“ Ž 103,3-4**

VII. část: SVĚCENÍ KNĚŽSTVA

„V Antiochii byli v církvi proroci a učitelé: Barnabáš, Simeon zvaný Černý, Lucius z Kyrény, Manahem, který býval druhem tetrarchy Heroda, a Saul. Když konali bohoslužbu Pánu a postili se, řekl Duch svatý: "Oddělte mi Barnabáše a Saula k dílu, k němuž jsem je povolal." A tak po modlitbách a postu na ně vložili ruce a vyslali je k dílu.“ Sk 13,1-3

1. Charakteristika svátosti svěcení kněžstva

Ve svátosti svěcení kněžstva dává Bůh mocí Ducha svatého svěcenci podíl na kněžském, prorockém a pastýřském poslání Ježíše Krista. Boží církve na svěcence přenášejí služby kněžství Boží církve. Svěcenec přijímá Boží povolání k jáhenské nebo kněžské službě a s ním posilu, pomoc a dary Ducha svatého.

(ZV čl. 342-347)

2. Podmínky pro udělení svátosti

Svátost svěcení kněžstva předpokládá, že kandidát splňuje biblická hlediska a má schopnost povolání duchovního vykonávat. Dalšími předpoklady jsou vokace, zakotvení v Církvi československé husitské, aktivní účast na životě náboženské obce, uvědomělé rozhodnutí pro duchovenskou službu, předepsané vzdělání a mravní a občanská bezúhonnost.

3. Příprava

Příprava na svátost svěcení kněžstva je komplexní, průběžná a dlouhodobá. Zodpovídá za ni Ústřední rada Církve československé husitské, z jejích členů zejména biskupové. Pro bohoslovce HTF UK zajišťuje církve podmínky pro jejich společnou i individuální spirituální a svátostnou výchovu prostřednictvím bohoslovecké koleje Dr. Karla Farského. Kandidáti svátosti kněžství jsou začleňováni do života náboženských obcí, pověřováni konkrétní službou v nich, prací v komisích (případně mládežnických organizacích). Je jim doporučována, popř. ukládána účast na společných setkáváních, duchovních obnovách, teologických konferencích, kurzech, táborech, synodách i mezinárodních soustředěních. Vzdělávání a spirituální výchovu zajišťují HTF UK a jiné vzdělávací instituce podle řádů CČSH prostřednictvím přednášek, konzultací, teologických bloků "praxe v náboženských obcích", dále prostřednictvím studentských bohoslužeb, pravidelných setkávání studentů s patriarchou a biskupy i spoluprací s církevním tiskem.

Na péči o budoucí duchovní CČSH se podílejí vedle biskupů i duchovní a náboženské obce, z jejichž diecéze kandidáti kněžství pocházejí. Pastorační péče by

měla být pravidelně vyhodnocována jednak v Radě pro výchovu duchovních a kazatelů, jednak v pohovorech biskupů, spirituálů a učitelů HTF UK, kteří jsou členy ČČSH.

4. Způsob udělení svátosti

Svátost uděluje po souhlasu příslušného orgánu, na doporučení zpravidla HTF UK, uprostřed církevního společenství biskup ČČSH spolu s ostatními spolusvětiteli. Děje se tak vzkládáním rukou na svěcence, pro kterého je v modlitbách vyprošována posila a osvětlení Duchem svatým.

5. Vztah k ostatním svátostem

Svátost svěcení kněžstva předpokládá předchozí udělení svátosti křtu a biřmování, eventuálně jáhenskou službu. V rámci celé přípravy na kněžské povolání počítá s průběžným přijímáním svátosti pokání a večeře Páně.

**I vy buďte živými kameny, z nichž se staví duchovní dům,
abyste byli svatým kněžstvem a přinášeli duchovní oběti,
milé Bohu pro Ježíše Krista. 1 P 2, 5**